

Would A Bobi Wine Presidential Victory Bring Freedom And Prosperity To Uganda?

Robert Kyagulanyi Ssentamu—better known to the public as Bobi Wine—is a singer turned politician who is currently campaigning in the January 2021 general election to oust Uganda’s President Yoweri Museveni who has been in power for more than 30 years.

Bobi Wine, with a widespread following and popularity among a significant segment of the Ugandan population, has emerged as a strong challenger to Museveni. As a musician, many of Wine’s songs take a socially conscious tone by speaking out against poverty, and in favor of freedom and democracy for Ugandans. Wine grew up in one of the nation’s poorest neighborhoods in the capital city of Kampala and his rise from poverty to being a successful singer, and then an elected Member of Parliament, has been viewed as an inspiration to many of his followers who regard him as [*‘the Ghetto President’*](#).

Since Wine’s election as Member of Parliament in 2017, he strongly opposed authoritarian measures imposed by Museveni such as the President’s decision to remove age limits and Wine publicly rallied against the President’s decision to impose a [social media tax](#) to stifle opposition towards him on WhatsApp, Facebook, and Twitter.

During this time, Wine also created a national movement called “People Power”—a movement consisting of, as [The Economist](#) describes, “a messy coalition of established politicians, frustrated graduates, and the hustlers of his ghetto hinterland.”

The purpose of the movement is to bring awareness to Museveni's improper governance and to challenge conventional politics. In response to Wine's public demonstrations against Museveni, Wine has been subjected to state-sanctioned torture and repeated arrest. Most notably, in August 2018, allegedly on the orders of President Museveni, the Ugandan Security Forces [fired live bullets](#) into a crowd of Wine supporters, killed Wine's personal driver, invaded the hotel that Wine was staying in and proceeded to arrest and subsequently torture him and his colleagues.

On July 24th, 2019, Wine announced his bid to run for president in the 2021 general election. In July 2020, Wine announced himself as the leader of the rebranded and previously obscure political party, the National Unity Platform (NUP). The formation of such a party, with its conventional structure and authority over candidates, comes in contradiction with the spirit of Wine's People Power movement aimed at challenging conventional politics. In addition, it has been reported that Wine's new party has engaged in transactional politics. For instance, Derrick Ssonko, who is a mechanic, felt inspired to run for local councilor, "but the party ticket went to a rival who paid a bribe. He worries that the NUP is 'old wine in new bottles' even though everyone he knows will vote for it."

During his Presidential campaign, supporters of Wine have been met with police violence. In November, [54 people were killed](#) as supporters called for the release of Wine from detention.

Wine had been arrested at a campaign rally. Uganda's security forces have routinely prevented Wine from attending his campaign rallies and the President has prevented Wine from appearing on TV and radio stations. Most recently, the United States' Secretary of State, Mike Pompeo, [publicly condemned](#) tactics within Uganda to suppress free and fair elections. In addition, Eliot Engel, the chairperson of the US House Committee on Foreign Affairs, has requested that the US [impose sanctions](#) on several Ugandan security officials in response to "a worsening of human rights in the country." In order to prevent Museveni from rigging the election, [Wine has said](#) that he hopes for an overwhelming turnout at the ballot box to make it difficult for Museveni to do so.

Uganda consists of a nation where 80% of the population is under the age of 35, and for these individuals, Bobi Wine brings a great deal of hope for a better life. The disparity in the demographics has created a generational divide whereby

Museveni is viewed as unpopular among the youth but is viewed as popular among older rural voters who view regime change as [“a hauntingly perilous idea”](#)—linking such change to the years of bloody horror that preceded Museveni. However, it must be met with cautious optimism whether, as a politician, Wine would be able to deliver on his promises or whether Wine’s victory would mean a continuation of corrupt politics. In [Wine’s campaign manifesto](#) he states, *“Our promise to the youth of Uganda, we shall ensure we find meaningful employment for you. We want to create at least 5 million jobs. We shall invest in technology and a massive scale of industrialization.....A vote for NUP is an assurance that citizens will never be persecuted for disagreeing with the government. A vote for NUP is a vote for the protection of our natural resources as a country which Gen. Museveni now treats as his personal wealth. A vote for NUP is a vote for the closing of the income gap between the rich and the poor.... Our promise to all Ugandans is that we shall safeguard their land. We shall put an end to the enormous scale of land grabbing. If it is done, justice must prevail... The National Unity Platform is committed to working with all Ugandans to improve their lives. We believe that immediately after taking over government, every Ugandan from Kaabong to Kisoro, from Yumbe to Busia will experience meaningful change in their way of life.....”*

Despite such progressive electoral promises, it remains publicly unclear as to how Bobi Wine proposes to accomplish them. Wine’s political headquarters has images of pan-African heroes like socialist leader Thomas Sankara, but Wine has also been known to collaborate with free-market thinktanks. Wine said that his goal is to rebuild public institutions and end decades of personalized rule, but Wine himself has also said, “I don’t have a very radical programme.” In President Museveni’s first year in office, he published a book entitled, *“What’s Africa’s Problem?”*—in which he stated, “The problem of Africa, in general, and Uganda in particular, is not the people but leaders who want to overstay in power.” Bobi Wine’s call for freedom, democracy, and prosperity for Ugandans were the same political views that Museveni had once politically embraced long ago, but gradually, with time, Museveni became a corrupt authoritarian leader—if Bobi Wine won, would he be capable of ending the repetition of that authoritarian cycle?

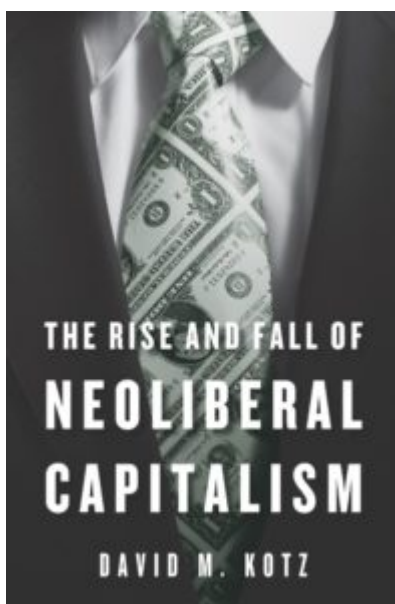
—

Pitasanna Shanmugathas is a second year MGA student. During his

undergraduate studies in political science and criminology at the University of Toronto, Pitasanna volunteered with the Canadian Centre for Victims of Torture, primarily providing support to refugees fleeing persecution in their native countries. Pitasanna is the director of a social media group, consisting of over 2,500 members, that speaks out against past and ongoing human rights abuses in Sri Lanka carried out by both state and non-state actors — as director Pitasanna has interviewed Sri Lankan politicians, journalists, and activists to bring greater awareness to the country's ethnic tensions and human rights abuses. In 2017, Pitasanna launched a petition, which was later introduced in Parliament, calling on the Trudeau government to accept Rohingya refugees into Canada. His career goals include working with organizations to protect the rights of refugees and minority communities and advocating for constitutional reform in nations besieged by conflict.

Green Social Democracy Offers The Most Viable Path Toward A Sustainable Future

The coronavirus pandemic has created both a public health and an economic crisis in the United States. More than 300,000 people have died of COVID-19, with excess deaths highest among Black and Latinx populations. Hospitals across the country have passed the breaking point. And millions are struggling to eat and pay the rent. Yet, the stock market is hitting record highs and the [super-rich are getting even richer](#) in the midst of the pandemic. Yet, there is no talk among the elites of meaningful reforms, even while the climate change is driving the planet to tipping points.

In the interview that follows, David Kotz, economics professor at the University of

Massachusetts Amherst, argues that radical change is the only hope for a sustainable future and advocates a blueprint based on the vision of a “green social democracy.” Kotz is the author of scores of articles and books, including *The Rise and Fall of Neoliberal Capitalism* (Harvard University Press).

C.J. Polychroniou: David, we are again in the midst of yet another capitalist crisis, yet the stock market is at a record high. How could this be when the economy is weakening and so many Americans are struggling?

David Kotz: The performance of the stock market is not a good indicator of the health of the economy. It is driven by expected future profits of corporations and future dividend payouts, which cannot be known with any certainty. At times the stock market is affected by purely speculative factors; that is, the belief that if stock prices have been rising recently then they will continue to rise in the future, which can lead to a self-sustaining upward spiral in stock prices.

On March 1, 2020, just before the pandemic began to shut down the U.S. economy, the ratio of price to corporate earnings for the Standard and Poor’s 500 corporations was 22.80, yet after some nine months of pandemic economic crisis, it had risen to 37.08 on December 11, 2020. While the majority of the population has suffered financially during this period, the rich, who do most of the stock market investing, have been doing fine. Large corporations have been taking actions that boost their stock price, such as buying back their own shares at a historically high rate and making large dividend payouts — actions that do not indicate economic health of the economy. While U.S. corporate profits fell by 20 percent in the second quarter of 2020 compared to six months earlier, dividends fell by only 5 percent.

The United States is the richest country in the world, but its distribution of wealth is more unequal than in any other country in the advanced industrialized world. Why is that?

An unmodified capitalist economy generates a very high degree of inequality of income and wealth, as the owners of companies and other forms of property are able to take most of what is produced by working people. However, inequality can be reduced when workers have strong trade unions through which they can claim a larger share of what they produce. Inequality can also be reduced by several kinds of government interventions, including income maintenance programs,

progressive tax systems, minimum wage regulations, provision of essential goods and services for free or at reduced cost, and not least, fiscal and monetary policies that promote a low rate of unemployment. A low unemployment rate increases labor's bargaining power and particularly benefits workers who are at the low-wage end of the working class.

The labor movement in the U.S. historically has been weaker than in other developed capitalist countries. Among the reasons for this are the following: 1) the ethnic and racial diversity of the U.S. working class, which has made it more difficult for all workers to combine in struggle against employers; 2) the rapid population growth in the U.S. in the period when capitalism was developing in the late 19th and early 20th centuries, which created significant opportunity for workers and their children to rise in the class structure; 3) the U.S. capitalist class put up very determined resistance to labor unions, including the use of violence; and 4) American culture is relatively individualistic, which makes it more difficult for workers to engage in collective action.

For the same reasons cited above, the U.S. is the only developed capitalist country in which a working class-based socialist political party has never achieved major party status. In other countries such parties have played the major role in the enactment of government programs that reduce inequality. In the U.S., the Democratic Party has in some periods played a somewhat similar role, but that party is not a workers' party but rather represents parts of big business and parts of small business as well as working people. The result has been much weaker government programs that reduce inequality.

You are an advocate of "green social democracy." What exactly is "green social democracy," and what sort of policies can be expected from a green social democratic state with regard to addressing economic concerns and the environmental challenges facing the planet?

Since around 1980, a neoliberal form of capitalism has prevailed in the U.S. and in the global capitalist system. Under that form of capitalism, capitalists have been left relatively "free" to pursue profit in any way they wish with few constraints from trade unions or government. Neoliberalism has brought a whole series of retrograde trends. Among them are a very high degree of inequality; lack of access to affordable housing and health care for a substantial part of the

population; the runaway cost of post-secondary education to students, who graduate with a burdensome level of educational debt; the casualization of jobs as the number of stable, well-paying jobs with good benefits has shrunk rapidly; and not least, the threat to the future from global climate change.

Neoliberalism has no longer been viable since the financial crisis and Great Recession of 2008, as I argued in my book *The Rise and Fall of Neoliberal Capitalism*. As a result, a change in direction is likely in the near future. A shift to green social democracy could potentially resolve the big economic problems we face at this time. Social democracy refers to a form of capitalism in which government programs assure a comfortable life for all working people. Specifically, social democracy would provide guaranteed access to affordable health care as a right; programs to provide decent affordable housing for all; free public higher education and free early childhood education; a guarantee of workers' right to join a union; generous sick leave, child care leave, and retirement pensions; and a government program to provide a job to any worker who does not find one in the private sector.

The green part of green social democracy means going beyond what social democracy has meant in the past. The deadly threat of global warming requires a very large public investment to rapidly move toward zero greenhouse gas emissions. This would require major transformations in the systems of energy, transportation and production, as well as the retrofitting of residential and commercial buildings to make them energy efficient. Such a program fits well with the traditional policies of social democracy, and it would create many well-paying jobs.

A transition to a period of green social democracy is possible in the near future in my view. Several forces are pressing in that direction: the continuing stagnation of neoliberal capitalism, the pressing danger of global climate change which even threatens the bottom line of big corporations, the continuing radicalization of young people which could get "out of control" if progressive reforms do not emerge, growing recognition of the need to combat institutional racism, the continuing anger of many working people at their worsening conditions. If a period of green social democracy emerges in the next five or 10 years, we could see significant progress against global climate change and improvement in the lives of working people, young people and people of color.

However, green social democracy is not the only possible new direction at this time. Another possible but not promising new direction is an authoritarian nationalist regime. In my view, which direction emerges will be determined by struggles among various classes and groups in the coming period.

The word “socialism” has been something of a taboo in U.S. political culture, but millennials are drawn to socialism because of all the economic and social ills associated with the workings of neoliberal capitalism. Does socialism have a future in the United States?

A transition to socialism would mean a more thoroughgoing change than the modifications of capitalism that arise under social democracy. A socialist system is one in which economic decisions are made by and for working people to satisfy the wants and needs of people, rather than economic decisions being made by wealthy owners of companies and wealthy investors whose aim is profit. Social democracy would leave the ownership structure of capitalism in place, while taxing and regulating the capitalist class and removing some potentially profitable activities from the private to the public sector. The rich would be less rich but still rich, and they would still be powerful. Under socialism there is no class of wealthy and powerful owners of productive property.

Support for socialism arises from the oppression of working people under capitalism. It is not surprising that the particularly oppressive conditions brought by neoliberal capitalism have also renewed interest in socialism. This has happened to the greatest extent among young people, who are usually the most open to previously taboo ideas and who also have suffered greatly from the trends of neoliberal capitalism.

A move to socialism is obviously not on the political agenda at this time, in the U.S. or elsewhere among the developed capitalist countries. Socialism will move onto the agenda only if a mass-based socialist movement arises that is determined to move beyond capitalism. While the leading socialist organization in the U.S., the Democratic Socialists of America (DSA), has grown from 8,000 members in 2016 to over 80,000 today, so it is not yet a mass organization in a country of some 330 million people. A period of green social democracy, which is a possible near-future course, would provide favorable conditions for further expansion of the socialist movement. Such an expansion is not out of the question given that [about half](#) of people aged 18 to 39 have expressed a positive view of socialism in

several surveys in recent years.

Green social democracy might be able to slow global warming sufficiently to postpone disaster for a time. However, capitalism, with its powerful drive to produce more and more commodities without limit, may in the end be incompatible with a natural environment with limited resources and a limited capacity to safely absorb the waste products of commodity production. A transition to socialism — a system that can bring rapid growth in output but whose economic institutions do not compel ever-increasing production — might be the only way human society can survive and prosper in the long-run.

Also, history shows that no form of capitalism works effectively indefinitely. Like the earlier institutional forms of capitalism, green social democracy has contradictions that will eventually bring a period of serious economic crisis. Big business can accept a period of active government regulation for a time when it must, but it chafes under the restrictions on its drive to gain profit by any means necessary that are part of green social democracy.

In such a future crisis, big business would undoubtedly fight for a turn toward a new version of neoliberalism, aided by the rediscovery of old works by Milton Friedman and Friedrich Hayek. If a mass-based socialist movement develops by that point, it may be able to lead society in a move beyond capitalism.

If a future socialism does come to the U.S., it would have to be informed by the lessons of the 20th century attempts to construct socialism, in the U.S.S.R. [Soviet Union], China, and elsewhere. The key lesson is that socialism, to live up to the vision of its founding theorists, must build democracy into its core institutions. A socialist system is one in which working people, not a small ruling elite, have the power to make economic decisions. A top-down, repressive version of socialism is not a viable or desirable model for the future, a version that in the end self-destructs as happened in the U.S.S.R. in 1991 when a majority of its ruling officials realized that a transition to capitalism was the best way to enlarge and legitimize their privileges. Democratic socialism is the only system that can bring a satisfying and secure future for all in an environmentally sustainable manner and without the prospect of a future overthrow by a wealthy class waiting for its chance to bring back the past.

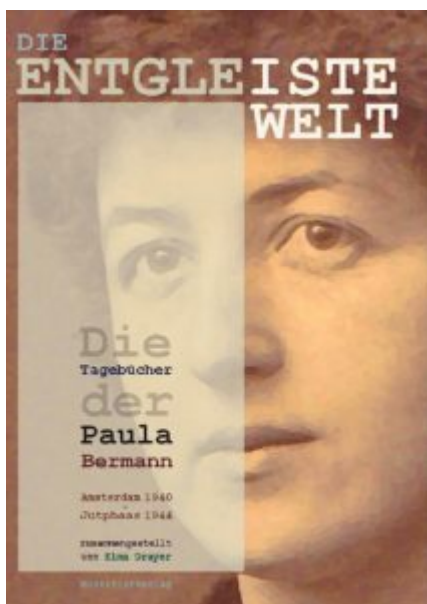
This article has been lightly edited for clarity.

Source: <https://truthout.org/articles/green-social-democracy-offers-the-most-viable-path-toward-a-sustainable-future/>

C.J. Polychroniou is a political economist/political scientist who has taught and worked in universities and research centers in Europe and the United States. His main research interests are in European economic integration, globalization, the political economy of the United States and the deconstruction of neoliberalism's politico-economic project. He is a regular contributor to *Truthout* as well as a member of *Truthout's* Public Intellectual Project. He has published several books and his articles have appeared in a variety of journals, magazines, newspapers and popular news websites. Many of his publications have been translated into several foreign languages, including Croatian, French, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Turkish. He is the author of [*Optimism Over Despair: Noam Chomsky On Capitalism, Empire, and Social Change*](#), an anthology of interviews with Chomsky originally published at *Truthout* and collected by Haymarket Books.

Najaar 2022 verschijnt het dagboek bij Musketier Verlag (Bremen)

Die deutsche Jüdin Paula Bermann, die in den Niederlanden beheimatet war, führte von 1940 bis 1944 ein Tagebuch. Das Tagebuch ist ein beklemmender Bericht über die Welt im Krieg, ihre niederländische Familie, ihre Familie in Deutschland und das heraufziehende Elend. Sie ist politisch sehr gut informiert und beschreibt detailliert den Alltag in Amsterdam und ab 1942 aus dem Versteck in Jutphaas. Zwischen den Zeilen sind ihre Ängste und Sehnsüchte und ihre Abneigung gegen eine aufgezwungene Identität zu lesen: sowohl

deutsch als auch jüdisch. Als Deutsche wird sie misstrauisch beäugt, als Jüdin gejagt. Bermanns Tagebucheinträge sind durchdrungen von Melancholie, Wut, Sorge um ihre Kinder, Abneigung gegen ihre Landsleute und Angst vor Verrat.

Noch nie hat es eine so leidenschaftliche und präzise Beschreibung eines Lebens in den besetzten Niederlanden gegeben, geschrieben von einer deutschen Jüdin. Das Tagebuch endet abrupt: Im Frühjahr 1944 werden Paula, ihr Mann Coen und ihre Tochter Inge verraten, verhaftet und über Westerbork nach Bergen-Belsen deportiert. Kurz vor der Befreiung sterben Paula und Coen. Ihre drei Kinder überleben den Krieg.

Paula Bermann - Die Entgleiste Welt. Musketier Verlag, Bremen 2022. ISBN 978-3-946635-67-3. Euro 24,90

Smadar Lavie - Mizrah Feminism And The Question Of Palestine

Smadar Lavie

Photo:en.wikipedia.org

This paper analyzes the failure of Israel's Ashkenazi (Jewish, of European, Yiddish-speaking origin) feminist peace movement to work within the context of Middle East demographics, cultures, and histories and, alternately, the inabilities

of the Mizrahi (Oriental) feminist movement to weave itself into the feminist fabric of the Arab world.

Although Ashkenazi elite feminists in Israel are known for their peace activism and human rights work, from the Mizrahi perspective their critique and activism are limited, if not counterproductive. The Ashkenazi feminists have strategically chosen to focus on what Edward Said called the Question of Palestine—a well funded agenda that enables them to avoid addressing the community-based concerns of the disenfranchised Mizrahim. Mizrahi communities, however, silence their own feminists as these activists attempt to challenge the regime or engage in discourse on the Question of Palestine. Despite historical changes, the Ashkenazi-Mizrahi distinction is a racialized formation so resilient it manages to sustain itself through challenges rather than remain a frozen dichotomy.

Source: *Journal of Middle East Women's Studies* · April 2011

Download Full Text: [Lavie_MizrahiFeminismandtheQuestionofPalestine](#)

Essay Essenties Forensische Expertise. Over het ideaal van een Handboek Forensische Expertise

*“Alfa-Bèta-Cirkel”, Ontwerp Hans
Jakobs, 2020*

Inleiding

Met dit essay [1] wil ik een onorthodox voorstel doen tot het vervaardigen van een *handboek forensische expertise* [2]. Mijn intentie is een echte begrip-verbetering te bewerkstelligen bij alle juridische professionals, bij alle ‘gebruikers van forensische expertise’ in de keten van het strafproces; mijns inziens een tijdloos en zeer nuttig ideaal.

Naar aanleiding van recente zitting-bezoeken aan 24 Nederlandse strafzaken waarin deskundigen een belangrijke rol speelden, is mij - in nagenoeg iedere strafzaak - gebleken dat meer begrip en duidelijker uitleg gewenst is van binnen het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) gepraktiseerde natuurwetenschappelijk en technisch laboratoriumonderzoek, dat aan sporen wordt verricht, ten dienste van de waarheidsvinding in het strafrecht.

Dit sporenonderzoek in het kader van het strafproces wordt ook wel criminalistiek genoemd. *Criminalistiek* is het natuurwetenschappelijk deel van de forensische wetenschappen. Het richt zich op natuurwetenschappelijk onderzoek aan bewijsmateriaal ten behoeve van waarheidsvinding in het strafrecht. En het richt zich op de betekenis van de resultaten van zulk onderzoek voor die waarheidsvinding [3].

De verklaring van een deskundige ter terechtzitting (art. 339, lid 1 sub 4) en

het deskundigenrapport, de 'schriftelijke bescheiden' (art. 339, lid 1 sub 5) zijn de twee wettige bewijsmiddelen, die de deskundige regardereren ten aanzien van zijn bijdrage aan het bewijs. Samen met: eigen waarneming van de rechter, verklaringen van de verdachte en verklaringen van een getuige (art. 339, lid 1, sub 1, 2 en 3), zijn dit - limitatief - de vijf wettige bewijsmiddelen, die worden erkend in het Wetboek van Strafvordering.

Ondanks dat er in ons land ook forensische expertise wordt verricht door andere instanties, zoals de Politie, (semi) private instituten, - laboratoria en - personen en universiteiten, wil ik om twee redenen het NFI als mijn uitgangspunt nemen:

1. Anno 2020 wordt het leeuwendeel van gerechtelijke onderzoeken aan sporen in verband met strafbare feiten in Nederland nog immer - op hoog wetenschappelijk niveau - door het NFI verricht; in opdracht van het Openbaar Ministerie tijdens de opsporings- en vervolgingsfase, op verzoek van de rechter-commissaris, de rechter en in voorkomende gevallen ook ten dienste van de verdediging, op verzoek van de advocaat.

2. Anno 1995 heb ik het voorrecht gehad om een naslagboek [4] te mogen initiëren en redigeren over gepraktiseerde forensische expertise binnen de toen nog "Gerechtelijke Laboratoria" genaamde voorgangers van het NFI.

Met betrekking tot de toen door mij onderscheiden 31 diverse deskundigheidsgebieden, is in solide samenwerking met 31 experts, destijds een krachtige kennisbron ontstaan ten dienste van de staande en de zittende magistratuur, wat tevens is aanbevolen als leerboek voor de Politie Academie.

Na 25 jaar acht ik de tijd rijp voor een actuele en gestructureerde herdefiniëring van voorwaarden ter beter begrip van de forensische deskundigheden, in de vorm van een:

Blauwdruk, die de essenties beschrijft van achtergrondkennis, theorie, praktijk en wetenschap, per expertise.

Ter illustratie van de importantie van een systematische samenstelling van een naslag- en leerboek over forensische expertise heb ik de volgende argumenten-vierdeling gemaakt:

- A. Waarom: de redengeving, het vinden van redenen,
- B. Wat: de inhoudsopgave, het versterken van bètawetenschappen en technieken,
- C. Hoe: de methode, het beschrijven van de essentie in de verbindende *Blauwdruk*,
- D. Waartoe: het verbeteren van het begrip van de doelgroepen.

A. Waarom? Het vinden van redenen

Signalen uit de NL strafrechtspraktijk 2014-2019

Vanaf eind 2014-2020 zijn door mij en Ir. Huub Hardy [5] 24 'zware' strafzaken in Nederlandse rechtbanken en gerechtshoven [6] bezocht, geïnventariseerd en nader geanalyseerd. [[Bijlage 1, NL Strafzaken bezocht van 2014-2019](#)]

Deze strafzaken zijn geselecteerd op aanwezigheid van - meestal meerdere - deskundigenrapporten en de - zeer regelmatig - lijfelijke aanwezigheid van gerechtelijke deskundigen, die verklaringen aflegden ter terechtzitting.

Mijn aandacht was in deze zaken met name gericht op de communicatie, c.q. de dialogen tussen deskundigen en juristen, persoonlijk ter plaatse gehoord, gezien en genotuleerd. Op deze wijze zijn de juridische behoeften en wensen ten aanzien van de forensische expertise in de praktijk door mij gevonden en gedestilleerd.

In 9 van de 24 strafprocessen [= in bijna 38%] vroegen rechters, officieren van justitie en advocaten letterlijk nadere uitleg aan de deskundigen, puur op taalgebruik gericht, zoals: "geen vakjargon graag, duidelijker bewoordingen, lektentaal graag, wat is de betekenis van, rapport is lastig te lezen, wat bedoelt U precies met, verklaar u nader!"

In 17 van de 24 strafprocessen [= in bijna 71%] verschenen deskundigen ter terechtzitting. Door rechters, officieren van justitie en advocaten werd bij hen, behalve over de woordkeuze, vaak diepgaand, geïnformeerd naar de betekenis van werkwijzen van onderzoek en vaardigheden, naar de professionele achtergrond en ervaring van de expert.

De, veelal in alfawetenschap opgeleide jurist stelt aan de, meestal in bètawetenschap of techniek opgeleide, forensisch deskundige talloze indringende vragen, zoals:

- * wat is de achtergrondwetenschap van deze deskundigheid?
- * hoe is de werking van een bepaalde gebruikte expertise / onderzoeksmethoden,
- * wat is de werkwijze van de daaraan ten grondslag liggende instrumenten en apparatuur,
- * uitleg verschil in onderzoek op bronniveau [7] en onderzoek op activiteitsniveau [8],
- * uitleg van contaminatie [9] en uitleg van secundaire overdracht [10],
- * uitleg nieuwe - recent ontwikkelde - forensische technieken,
- * uitleg van het Bayesiaanse model [11] met gebruik van hypothesen, geformuleerd in de conclusies van de deskundigenrapporten,
- * wat is de opleiding, ervaring en achtergrond / C.V. van de deskundige.

Kortom, ik heb persoonlijk een duidelijke behoefte gesignaleerd aan een intensiever inzicht in de praktijk en de theorie van de forensische expertise binnen de rechtszalen. Hieruit is af te leiden dat de klassieke "alfa-bèta-kloof" een betere overbrugging vraagt en dat deze fascinerende paradox - anno 2020 - meer begeleiding behoeft, dan thans het geval is.

Sinds 2010 heb ik een zogenaamde Blauwdruk in ontwikkeling, die bedoeld is om het begrip binnen de alfa-bèta-relatie te verbeteren. Deze Blauwdruk biedt een chronologische, systematische uitleg van de basiselementen per deskundigheidsgebied. De uniforme beschrijving van de essenties van de expertise is bedoeld om in nauwe samenwerking met de forensische experts te formuleren.

Op deze wijze kan aan de jurist een gestructureerde uitleg geboden worden van voor hem vaak moeilijk te doorgronden materie, de forensische expertise als bewijs. Wanneer dit belangrijke bewijsmiddel beter beoordeeld, geïnterpreteerd en gewogen kan worden, kan dit meehelpen om de waarheidsvinding naar een

hoger niveau [12] te tillen.

Het verbeteren van het begrip van forensische wetenschappen en toegepaste forensische expertises bij de jurist, zal een positieve impact hebben op drie kernonderdelen van het strafproces;

1. de communicatie, de dialoog tussen jurist en deskundige,
2. de interpretatie van de deskundigenbijdrage als bewijsmiddel door de jurist,
3. de waarheidsvinding.

Signalen uit het ministeriële verbetertraject voor de toekomst van het NFI, anno 2019

De Minister van Justitie en Veiligheid [13] deelt in zijn visie op forensisch onderzoek, zijn toekomstbeeld voor het NFI met de Tweede Kamer.

Enkele aandachtspunten uit deze visie:

1. Een goede *informatievoorziening* is cruciaal om tot een betere en efficiëntere samenwerking in de keten te komen; verbeteringen in de keteninformatie zijn gewenst.
2. Moderne opsporing vraagt dat het *aanbod van forensische expertise* aan de voorkant van het proces al beschikbaar komt; het aanbod en de snelheid van forensisch onderzoek moeten worden vergroot.
3. De *producten- en dienstencatalogus* van het NFI is geen statisch gegeven; een herijking van de "sourcing" - wie levert wat? - door NFI, of (semi)private- & politielabs is constant aan de orde.

Resumerend hebben deze drie politieke aanbevelingen allen betrekking op de leverantie van de vele typen van forensisch sporenonderzoek in de strafrechtketen, met het NFI als hoofdadressant.

[En dat is nu precies de spil waar mijn plan, het vervaardigen van een forensisch handboek, om draait. Alle "NFI-kennis en wetenschap" - wordt volgens eenzelfde structuur - zorgvuldig beschreven en voorafgaand aan de aanvraag van forensische expertise, als essentiële en inzichtelijke informatie ter beschikking gesteld van alle ketenpartners.](#)

Objectief kunnen de NFI-expertises worden gezien als een substantieel onderdeel van de strafrechtketen, als een dienende, wetenschappelijke ondersteuning en support, waarbij een gegronde - op inzicht en begrip gebaseerde - rangschikking en selectie ['triage'] van toe te passen expertises - snel en spelenderwijs - door de

ketenpartners vooraf moet kunnen worden gemaakt. Samen met de hierboven gevonden persoonlijke en politieke signalen vormt deze objectieve omstandigheid voldoende redengeving tot de zekere zinvolheid van het systematisch samenstellen van een Handboek Forensische Expertise.

B. Wat ? De inhoudsopgave; het versterken van bètawetenschappen

Het bedoelde forensische naslagwerk bevat de volgende inhoud:

1. Alle binnen het Nederlands Forensisch Instituut beoefende gerechtelijke expertisegebieden [14] van forensische antropologie tot en met wildlife forensics [[Bijlage 2, Forensisch onderzoek NFI](#)] vormen het uitgangspunt van het te vervaardigen handboek.

De NFI laboratoriumonderzoeken - gebaseerd op een diversiteit van bèta- en technische wetenschappen, zoals biologie, chemie, geneeskunde, wis- en natuurkunde - worden (in samenwerking met de experts) zo compleet, systematisch en transparant mogelijk beschreven, om essentieel te zijn.

[Alle NFI - veelal bèta - expertise, kennis en wetenschap wordt in essentie beschreven en komt - aldus versterkt - ten dienste van alle juristen - veelal alfa-gebruikers. Waarbij de constante, dynamische factor is dat standaarden en normen meegroeien met de ontwikkeling van de vakterreinen \[15\] .](#)

2. Vermelding verdienen ook - per deskundigheidsgebied - de forensische expertises, die door Politie, (semi) private instituten en private personen worden verricht.

3. De verschillende Universiteiten in ons land waar gedegen onpartijdig forensisch onderzoek wordt verricht, moeten worden genoemd. Bijvoorbeeld The Maastricht Forensic Institute [TMFI], en het Forensisch Laboratorium voor DNA-Onderzoek [FLDO] [16] . Deze spelen allen een belangrijke rol binnen de ontwikkeling van de forensische wetenschappen (en zijn als zodanig ook onmisbaar voor de verdediging) voor een gelijkwaardige 'second-opinion' c.q. contra-expertise ["fair trial", "equality of arms"] [17] .

4) Nieuw ontwikkelde forensische technieken: recent ontgonnen en vaak nog in ontwikkeling zijnde wetenschappelijke technieken met veelbelovende forensische toepassingen, zijn belangrijk om te noemen. Velen werden gepresenteerd van 2014- 2020 aan de Universiteit van Amsterdam [18] [[Bijlage 3, Nieuwe forensische technieken](#)].

Een zeer recent voorbeeld hiervan is het drastisch terugbrengen van de marge rond het tijdstip van overlijden, de Post Mortem Interval; de PMI [19] . De vaststelling van de PMI is thans mogelijk bij een misdrijf tot gemiddeld drie kwartier; tot nu toe was dat een paar uur.

De nieuwe methode, die de kring van verdachten rond een misdrijf aanzienlijk kan verkleinen, is ontwikkeld door onderzoekers van het Amsterdam UMC, de Universiteit van Amsterdam en het Nederlands Forensisch Instituut.

De nieuwe PMI-methode werkt met een thermische camera of een sensor, die op het lichaam wordt geplakt. Ook wordt rekening gehouden met meer factoren, zoals of het lichaam gekleed is achtergelaten, of in het water ligt [deze nieuwe PMI-techniek is te vermelden bij forensische pathologie].

5) Juridische achtergrondinformatie; per deskundigheidsgebied wordt ook een duidelijk beeld gegeven van de juridische context waarin de forensische expertise zich afspeelt, ten behoeve van de forensische expert. De forensische expertise wordt geplaatst binnen een kader van wetgeving, jurisprudentie en vakliteratuur en - tijdschriften. Zo mogelijk wordt een link met Tekst & Commentaar van het Wetboek van Strafvordering gerealiseerd. Tevens wordt een uitgewerkte juridische modelcasus per deskundigheidsgebied beschreven.

Op deze manier zal het hele scala van specialistische skills een intensieve inventarisatie vormen van de beschikbare forensische expertise in Nederland, wat tevens de inhoudsopgave zal vormen van het te vervaardigen online-forensische handboek.

C. Hoe? De methode; [de verbindende Blauwdruk](#)

De bestaande 'NFI-vak bijlagen' zijn thans zeer divers en beschreven in een niet-homogene stijl. Zij verschillen onderling qua beschrijvingsvolgorde, indeling, foto's, grafieken, tekeningen, lengte, naamgeving en opzet.

[In 2010 is door mij een begin gemaakt met de ontwikkeling van een zogenaamde Blauwdruk: een in 12 onderdelen opgebouwde forensische 'informatieve infrastructuur'. Een volgens een vaststaande structuur opgebouwde beschrijving van achtergrondkennis en - wetenschap, theorie en praktijk per deskundigheidsgebied.](#)

Samen met twee in 2010 praktiserende gerechtelijk deskundigen heb ik twee - Engelstalige - Concept-Blauwdrukken [20] gemaakt over:

- 1) Forensische Antropologie, in samenwerking met Prof. George Maat [LUMC / NFI],
- 2) Gerechtelijke Handschriftvergelijking, in samenwerking met Drs. Wil Fagel [NFI].

Van 2014-2019 heb ik door het noteren van de vele behoeften aan de juristen-vraagzijde tijdens 24 bezochte strafzittingen, gedetailleerde kennis van leemten en noden opgedaan.

Door deze diversiteit van juridische praktijkbehoeften heb ik in 2020 de bestaande Blauwdruk verder kunnen uitbouwen en, met medeneming van de juristen-wensen, 9 items kunnen toevoegen tot vooralsnog 21 onderdelen.

De Blauwdruk anno 2020 biedt een transparante en eenvormige structuur, een eenvoudige chronologische opzet, een gedifferentieerd overzicht met een wetenschappelijk inzicht in alle praktische, theoretische en juridische aspecten, per terrein van expertise. Zo zal het vervaardigen, c.q. invullen van de gegevens geschieden, in gezamenlijke coordinatie en hechte samenwerking met de NFI-deskundigen, en vormt de Blauwdruk de constructieve kern van dit Essay.

In de Blauwdruk wordt een praktijkinzicht gegeven in de forensische experts-aanbodzijde van zowel de mogelijkheden als de beperkingen van de NFI-expertises.

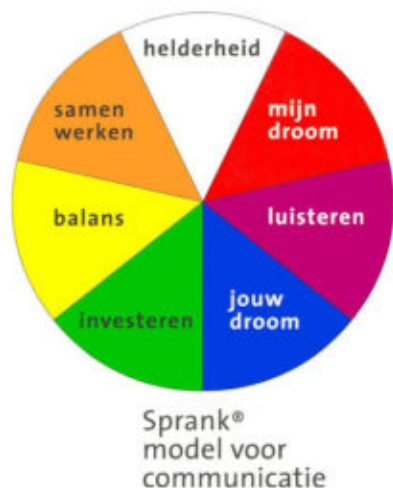
Door middel van een continue geactualiseerde beschrijving van de achtergronden en grenzen per expertise, door een intensief inzicht in gebruikte apparatuur en instrumenten, uitleg van onderzoekanalyses en -methoden, de conclusievorming [21].

Alsmede door inzicht in en kennis van deskundige en juridische vakliteratuur, wettelijke grondslagen en aanwezige jurisprudentie, ontstaat een zo exact mogelijke informatie- en kennisbron van essenties per forensische expertise.

Aldus wordt praktisch tegemoet gekomen aan de 'gedetailleerde kennis van zowel de diversiteit van de vraagzijde, als de mogelijkheden en beperkingen aan de (forensische) aanbodzijde' [22], die noodzakelijk worden geacht in de 'discussie over het beter afstemmen van vraag en aanbod van forensisch onderzoek'.

Het tot stand brengen van een optimale brugverbinding tussen de bèta-aanbieders van de forensische expertise [NFI] en de juridische alfa-gebruikers daarvan in de strafrechtsketen, is de bedoeling van de Blauwdruk.

In de bestaande [Blauwdruk](#) dienen de actuele NFI-behoeften, -voorstellen en -wensen te worden ingepast, zodat de uiteindelijke inhoud een zo volledig en zo helder mogelijke bron zal zijn tot kennis- en informatiedeling.

Het Sprankmodel voor communicatie [23]

In dit kader dient het [Blauwdruk-voorstel](#) inhoudelijk actueel en nauwkeurig met het NFI te worden besproken, door te luisteren naar de NFI-wensen van de experts, daarin tijd te investeren, vervolgens samen de balans op te maken en samen te werken om de in de [Blauwdruk](#) nagestreefde essentiële helderheid te kunnen bereiken.

Met de continue voortschrijding van wetenschap, techniek en inzichten dreigt een papieren boekversie al snel gedateerd te worden. [Een online-versie van een Blauwdrukken-bundeling](#) van de verschillende gepraktiseerde forensische expertises binnen het NFI zou in dit kader de oplossing kunnen zijn. De toekomst van iedere [Blauwdruk](#) zal een dynamisch proces zijn, waarin regelmatig forensische toepassingen zullen worden geschrapd, vervangen en toegevoegd. [Een uniforme uitleg van de essenties van de verschillende expertises wordt zo gerealiseerd, onder het motto "eenheid in verscheidenheid"](#).

De bekende Nederlandse forensische patholoog-anatoom Dr. J. Zeldenrust wees in de 20ste eeuw al op het belang van het feit "dat een arts als deskundige de Nederlandse taal zodanig beheerst dat de medische leek kan begrijpen wat hij heeft bedoeld te zeggen" [24] . Wat voor de gerechtelijke geneeskundige geldt, geldt in even sterke mate voor alle forensische deskundigen.

In lekentaal geformuleerd en op academisch niveau beschreven is de Blauwdruk bedoeld voor juristen en eenieder die professioneel met forensische expertise in aanraking komt, om per NFI-deskundigheidsgebied zodanige helderheid te verkrijgen dat de “moeilijke materie” optimaal kan worden begrepen.

(Bijlage 4, Blauwdruk per deskundigheidsgebied.)

D. Waartoe? Het verbeteren van het begrip van de doelgroepen

De bundeling van alle verschillende ingevulde Blauwdrukken samen, vormt een forensisch handboek, wat een uniform inzicht biedt in alle gepraktiseerde forensische expertise in NL.

Dit schept een heldere en gelijkwaardige communicatiemogelijkheid voor de verschillende ketenpartners. Een Handboek Forensische Expertise kan als strategisch instrument functioneren om de verbinding tussen de ketenpartners te optimaliseren.

Zo kan in de toekomst ook de verbinding tussen de juristen onderling verbeteren. Door een mogelijkheid tot beter begrip van de forensische expertise te creëren, wordt een heldere, kritische dialoog en interpretatie door de juristen onderling mogelijk. Toekomstige onderzoeksopdrachten en -wensen gericht aan het NFI [25] , zoals in het nieuwe Wetboek van Strafvordering voorgesteld, zal de officier van justitie moeten delen met de verdediging.

Meer begrip - vooraf — van forensische expertise zal in een scherpere gezamenlijke formulering van de onderzoeksopdracht aan het NFI resulteren.

Het bestaan van een actuele “state-of-the-art” inzake forensics, kan zo mogelijk ook dienen ter oplossing van ‘cold cases’ [26] [27] [28] en eventueel zelfs ter voorkoming van gerechtelijke dwalingen [29] .

Een andere categorie van belanghebbenden bij een forensisch handboek zijn de NFI-deskundigen zelf. De forensische experts dienen goed op de hoogte te zijn van zowel de expertises van hun collega’s - mede i.v.m. interdisciplinair forensisch onderzoek, IDFO [30] , alsmede van de juridische context van de forensische expertise in het strafproces, ten dienste waarvan zij hun onderzoeken verrichten.

Een forensisch handboek, geeft inzicht in het geheel van het multidisciplinaire forensische onderzoek; van Plaats Delict tot en met einduitspraak in vonnis of arrest. Waarbij tegemoet wordt gekomen aan de eis van de Raad van de

Rechtspraak dat 'Het kennisniveau van rechters van de deskundigheidsgebieden zodanig moet zijn, dat de inbreng van de deskundigen voldoende kritisch kan worden benaderd. Hiervoor is nodig dat alle rechters en juridisch medewerkers een basiskennis hebben van de belangrijkste methoden van onderzoek.' [31]

Een Handboek Forensische Expertise kan in Nederlands- en Engelstalige versie dienen als :

1. een forensisch naslagwerk voor alle juristen in het strafproces [32] ; rechters, officieren van justitie en advocaten,
2. een forensisch naslagwerk voor de NFI-deskundigen, een collegiaal NFI-inzicht,
3. een naslag- en praktijkboek voor de forensisch-technische politie / recherche [33] ,
4. een leerboek voor de student aan de Politie Academie,
5. een leerboek voor Criminalistiek- en Criminologie-studenten aan Hogescholen, Universiteiten en Post Academisch Onderwijs [PAO],
6. een leer- en naslagwerk t.b.v. de juristen bij het ICC [34] ,
7. een complementaire dienstverlening van en voor het NRGD [35] .

Het NRGD in Utrecht geeft voor forensische experts de mogelijkheid tot normering en regulering in de door hen gepraktiseerde expertise. Daarmee biedt het NRGD een mogelijkheid tot certificering en toelating op de NRGD-Lijst; een notering die de individuele deskundige een kwaliteit ten behoeve van het strafrecht verleent.

De beschrijving van de door het NRGD reeds geaccrediteerde 10 deskundigheidsgebieden kan gebruikt worden voor (gedeeltelijke) invulling van de betreffende Blauwdrukken. Tevens kunnen de toekomstige Blauwdrukken mede ten dienste staan van het NRGD. Een voor de hand liggende Nederlandse kruisbestuiving met een win-win-effect voor het NFI & het NRGD, ten behoeve van de duidelijkheid en de eenvormigheid van de 'nationale forensica'.

In dit kader is enigszins vergelijkbaar met het NRGD, de sinds 2008 in Birmingham, Engeland bestaande *Forensic Science Regulator* [36] ; een gouvernementele organisatie, die - door middel van "*Codes of Practice and Conduct*" forensische experts voorziet van hoge, uniforme standaarden voor de kwaliteit van persoonlijk gedrag en professionele werkwijzen in organisaties. Ten behoeve van de degelijkheid, effectiviteit en transparantie van hun rapportages in

het strafproces.

De Forensic Science Regulator heeft gelijkvormigheid van een op de persoon en op het forensische onderzoeksproces gerichte insteek als doel, binnen de wereld van de forensische expertise, in Engeland. Het NRGD streeft deze doelstelling eveneens na, door de eenvormige persoonlijke deskundigen-certificeringen per expertise gebied in Nederland mogelijk te maken. Terwijl de voorgestelde Blauwdruk een uniforme manier van beschrijving van de essenties per expertise-gebied tracht te bereiken.

Samen vormen bovenstaande 'gelijkvormigheden' een in 2000 door mij beschreven doelstelling van 'dubbele transparantie' in de [Europese] forensische expertise:

1. transparantie van beschikbare gekwalificeerde experts en
2. transparantie van beschikbare forensische onderzoeksmethoden .

Met de uitvoering van de Blauwdrukken-bundeling, komt een eenvormige transparantie van de expertise-essenties tot stand, waardoor beter begrip en betere interpretatie van de forensische rapporten door de strafrechtjuristen mogelijk kan worden gemaakt. [37]

Conclusie

Met het vervaardigen van een helder overzichtsboek betreffende de NFI forensische expertise kan aan de als weinig klantvriendelijk te boek staande houding van het NFI [38] een positieve impuls worden gegeven.

Met het verstrijken van de tijd is er steeds meer vakinformatie beschikbaar gekomen.

Zo zal het vooral een kwestie van ordening en structurering zijn, van de al in ruime mate aanwezige NFI-informatie per deskundigheidsgebied, om deze - samen met de betreffende NFI-deskundigen - in de definitieve Blauwdruk-uni-vorm te gieten.

*“Alfa-Bèta-Cirkel”, Ontwerp Hans
Jakobs, 2020*

Aldus ontstaat er een actuele, consistente informatie- en kennisbron, waarin het NFI-expertise-aanbod precies beschreven staat en waarbij de oriëntatie duidelijk op de buitenwereld gericht is, in het bijzonder op de strafrechtsketen [39] .

Hiermee wordt aan de ‘noodzaak van een verklarend mechanisme en kennis van zaken’ [40] - ten aanzien van de zo vaak door juristen in het strafproces geraadpleegde NFI expertiseterreinen - systematisch tegemoet gekomen.

Tegelijkertijd wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het doel van de Wet Deskundige in Strafzaken (2010): het verbeteren van de communicatie [41] tussen de deskundige en de rechtspraak.

Een bijkomend positief aspect is, dat ook het inzicht in de Criminalistiek zal toenemen.

Alle essentialia van forensische expertise worden in de diverse Blauwdrukken logisch en systematisch beschreven. Dit kan zeer geschikt zijn als een educatief, inzichtelijk hulpmiddel waardoor de toekomst van het universitaire studievak Criminalistiek - mede - kan worden veilig gesteld.

Een NFI leer- en naslagboek, samengesteld door het bundelen van alle ingevulde Blauwdrukken, essenties per gepraktiseerd deskundigheidsgebied, vormt een optelsom van eenvoudige ideeën [42] . Waarbij het eindresultaat leidt tot een uniform gestructureerd Handboek Forensische Expertise; de realisatie van een tijdloos en nuttig ideaal.

Aanbevolen Achtergrond Literatuur

- Aben, Diederik en Meulenbroek, Lex, *Een hooiberg vol spelden, Het gebruik van genealogische DNA-databanken bij opsporing en identificatie*, Uitgeverij Paris, december 2019
- Broeders Ton, *Ontwikkelingen in de Criminalistiek, Van vingerspoot tot DNA-profiel - van zekerheid naar waarschijnlijkheid*, Rede bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar Criminalistiek, Unversiteit Leiden, 19 november 2004
- Eco, Umberto, *De betovering van lijsten*, Uitgeverij Bert Bakker, 2009
- Fresco, Louise, *Kruisbestuiving*, Prometheus, Bert Bakker, Amsterdam, 2014
- Groeneveld Robert, *Speurkunst en wetenschap, Instrumenten voor de knappe strafrechter*, Afscheidsrede als hoogleraar Criminalistiek, Universiteit Leiden, 7 december 1999
- de Keijser, J.W., Elffers, H., Kok, R.M., Sjerps, M.J., *Bijkans begrepen?* Boom Juridische Uitgevers, Den Haag, 2009
- van Koppen, Peter J. , *De Schiedammer Parkmoord*, Ars Aequi Libri, 2003
- van Koppen, Peter J. , *Overtuigend bewijs*, Nieuw Amsterdam Uitgevers, 2011
- Bernard - Robertson / G.A. Vignaux / Charles Berger, *Interpreting Evidence, Evaluating Forensic Science in the Courtroom*, Second Edition, John Wiley & Sons Ltd, Oxford, UK, 2016
- de Spinoza, Baruch / Benedict, *Ethica (1663 - 1675)*, Uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam, 2004
- Thorwald, Jurgen, *Das Jahrhundert der Detektive*, Droemer Knauer, Zurich, 1973
- Uges, Donald, *Perfect als moordenaar of als toxicoloog, Een zaak van doseren of doceren*, Rede bij de aanvaarding van het ambt als hoogleraar in de klinische en forensische toxicologie, Rijks Universiteit Groningen, 2 juni 1998
- van de Voorde, Wim, *Handboek Forensische Geneeskunde*, Die Keure, Brugge, België, 2010
- Yasar Iscan, Mehmet & Steyn, Maryna, *The Human Skeleton in Forensic Medicine*, Third Edition, Thomas Publisher Ltd, Illinois, 2013

Door middel van het vinden van alfabehoefden bij de strafrechtjuristen, kunnen bètawetenschappen versterken, door het beschrijven van de forensische essenties in de verbindende Blauwdruk, wordt bij de doelgroepen het begrip verbeterd en het strafproces verlicht.

Voorschoten, 12 november 2020

Noten:

[1] Een essay is een beschouwende prozatekst, waarin een persoonlijke visie wordt gegeven op een hedendaags onderwerp. Het is afgeleid van het Franse 'essai'; probeersel of proeve. De schepper van dit literaire genre is Michel de Montaigne, die in 1580 de 1e uitgave in twee delen van zijn 'Essais' publiceerde.

[2] Forensische expertise: expertise = deskundigenonderzoek, ten dienste van het "forum" = het gerecht in het oude Rome.

[3] Prof. Dr. Ir. Charles Berger, *De waarheidsvinding naar een hoger niveau*, Oratie uitgesproken door Charles Berger bij de aanvaarding van de hernieuwde benoeming tot bijzonder hoogleraar in de Criminalistiek aan de Universiteit Leiden vanwege de Stichting Criminalistiek op vrijdag 3 februari 2017, p.3.

[4] *Gerechtelijke laboratoria in beeld, Een kennismaking met beoefende deskundigheden*, Redactie Mr. Livia Jakobs, Groningen, Wolters Noordhoff, 1995. Bijzondere bijkomstigheid is dat dit boek op 10 mei 1995, tijdens het Symposium "Gerechtelijke Laboratoria in beeld", ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan, destijds is aangeboden aan de Minister van Justitie, Mevr. Mr. W. Sorgdrager, zie noot 39.

[5] Ir. H. J. J. Hardy, destijds coördinator Research & Development NFI en docent Forensic Science, Universiteit van Amsterdam

[6] Met dank aan de attente bemiddeling van Forensisch Medewerkers: Anique Henderson MSC [Rb.Utrecht, Rb. Arnhem], Michelle Claushuis MSC [Hof Amsterdam, Hof Leeuwarden] en Wanda Remijn MSC [Rb. Lelystad, Rb. Rotterdam]

[7] Onderzoek op bronniveau: wat is de oorsprong, c.q. de bron van het spoor?

[8] Onderzoek op activiteitsniveau: bij welke activiteit is het spoor ontstaan?

[9] Contaminatie: betreft iedere substantie die onopgemerkt in of aan een bewijsstuk wordt toegevoegd, nadat een verantwoordelijke partij dit heeft veilig gesteld [Keith Inman, M. Crim., Norah Rudin, Ph.D., *Principles and Practice of Criminalistics, The profession of Forensic Science*, CRC Press, London, 2001, p.211]

[10] Secundaire overdracht: vindt plaats wanneer een fragment wordt overgebracht van bron A op doel B en vervolgens van doel B naar doel C. Het ontdekken van dit fragment van bron A op doel C leidt tot de aanname dat er contact was tussen A en C, terwijl er in feite zo'n contact niet heeft plaatsgevonden. [Keith Inman, M. Crim., Norah Rudin Ph.D., *Principles and Practice of Criminalistics, The Profession of Forensic Science*, CRC Press, London, 2001, p.96]

[11] Thomas Bayes (1702-1761) Engels statisticus/filosoof. Het Theorema van Bayes in de vorm van kans-verhoudingen, Odds, (waar de hypotheses een onderdeel van zijn) luidt: Posterior Odds = Prior Odds X likelihood ratio.

Met andere woorden: de deskundige bepaalt op basis van zijn onderzoek de diagnostieke waarde van zijn waarneming = de likelihood ratio = LR = de bewijskracht. De nieuwe kansverhouding [Posterior Odds] volgt uit = de "oude" kansverhouding [Prior Odds] vermenigvuldigd met de bewijskracht.[LR].

[12] Prof. Dr. Ir. Charles Berger, *De waarheidsvinding naar een hoger niveau*, Oratie tot bijzonder hoogleraar Criminalistiek aan de Universiteit Leiden, 3 februari 2017

[13] Mr. Ferdinand Grapperhaus in zijn Brief aan de Tweede Kamer, d.d.1 juli 2019 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33628-63.pdf>

[14] Zie www.nfi.nl

[15] Prof. Dr. Mr. Hans [J.F.] Nijboer, *Forensische Expertise*, 4e druk, Gouda Quint Deventer, 2009, p.36

[16] Sinds 1994 onder leiding van Prof. Dr. P. de Knijff, professor of population and evolutionary genetics at the department of human genetics of the Leiden University Medical Centre, LUMC.

[17] Artikel 6, Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, EVRM, Verdrag van Rome, 1950; het 'equality of arms'/ 'fair trial'-artikel.

[18] Lecture Series Frontiers of Forensic Science, University of Amsterdam, en Forensic Symposia of the Co Van Ledden Hulsebosch Center [CLHC], Amsterdam Center for Forensic Science and Medicine, beiden o.l.v. Prof. Dr. Maurice Aalders en Prof. Dr. Arian van Asten; met dank aan beide heren voor de gastvrijheid vanaf 2014 tot heden aan de UvA genoten, veelal in het 'Science Park'. <https://www.clhc.nl/shared-content/news/news/2020/09/1st-ffs-session-in-new-academic-year-2020-221.html?origin=Bz1gpBgwThqTdnLkMIFl%2FQ>

[19] Prof. Dr. Maurice Aalders et al., Reconstructing the time since death using noninvasive thermometry and numerical analysis, *Science Advances*, American Association for the Advancement of Sciences, Washington DC, 29 May 2020 . <https://advances.sciencemag.org/content/6/22/eaba4243.full>

[20] Beide Conceptblauwdrukken zijn bij de auteur ter inzage.

[21] Lees ook NFI Digitale magazine,6, 31, 2019; commentaar Mr. Paul Acda op leesbaarheid NFI-rapporten.

[22] Prof. Dr. Amade A. M'charek, Tweede Driejaarlijkse Signalering Forensisch Onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, 24 juni 2019, p.23 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-892793>

- [23] Het Sprankmodel is ontwikkeld door Katri Schweitzer en Roeland Schweitzer, Schworks, 2002
- [24] Dr. J. Zeldenrust, *Moord ontleed*, Inleiding J. Zeldenrust, Stubeg, 1988.
- [25] Trouw, de Verdieping, p.1,2 en 3, 12 november 2020, beschrijft de toekomstplannen tot herziening van het huidige Wetboek van Strafvordering [1926]. Onder leiding van Rector Magnificus, Universiteit Maastricht, Rianne Letschert in samenspraak met Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus. Er wordt - onder meer - gestreefd naar meer aandacht voor de verdachte, zodanig dat "de officier van justitie sneller de onderzoeksopdrachten, bijvoorbeeld aan het NFI om bepaalde sporen nader te analyseren, moet delen met de verdediging. Die kan dan meedenken en eventueel suggesties doen om die opdracht aan te passen".
- [26] Prof. Peter J. van Koppen, Leider van het Project "Gerede Twijfel"; onderzoek naar twijfelachtige strafzaken, van moordzaken-dossiers door studenten van de Vrije Universiteit te Amsterdam.
- [27] Lex Meulenbroek en Diederik Aben, Een hooiberg vol spelden, Het gebruik van genealogische DNA-databanken bij opsporing en identificatie, Uitgeverij Paris, december 2019 [in afwachting van wettelijke regulering in Nederland].
- [28] Carina van Leeuwen, forensische - cold case - rechercheur, Politie Amsterdam; hoopt in de toekomst "cold cases" op te kunnen lossen door het gebruik van publieke DNA-databanken.
- [29] Prof.Dr. Gert-Jan Knoops, Plenary Lecture November 13, 2017, Leiden University, "The Knoops Innocence Project" as Dutch part of International Innocence Network of the Cardozo School of Law, New York, 2012.
- [30] Drs. J. A. de Koeijer, *Deskundige Interdisciplinair Forensisch Onderzoek* [IDFO], NFI.
- [31] Mr. Dr. R.A. Hoving, *Deskundigenbewijs in het strafrecht*, Proefschrift, Rijks Universiteit Groningen, 1 juni 2017, paragraaf...p.67 https://www.rug.nl/research/portal/files/42081819/Complete_thesis.pdf
- [32] Mr. H.W.J. de Groot, ex-raadsheer Hof Amsterdam, Uit de Praktijk. Een overval tijdens een drugsdeal en een inbraak: tweemaal recht op drijfzand? *Expertise en recht*, 2020,4, p.141-147. De Groot stelt op p.147 "dat juridische professionals forensische rapportages vaak slecht begrijpen". Deze gevolgtrekking is een onderstreping van onze conclusies uit het strafzaken-onderzoek 2014-2020, waarop de redengeving van de Blauwdruk mede berust.
- [33] Prof. Dr. Christianne de Poot, *De reconstructie van strafbare feiten*, Oratie

bij de benoeming tot bijzonder hoogleraar Criminalistiek, Vrije Universiteit, Amsterdam, 4 oktober 2017, p. 18, PhD-onderzoek naar verbetering begrip van forensische rapportages (omtrent betekenis en bewijswaarde van informatie m.b.t. vingersporen) door rechercheurs, officieren van justitie en rechters.

[34] Mr. Christina Ribeiro, Public Prosecutor, International Criminal Court, (ICC), The Hague, *Lecture Frontiers in Forensics*, UvA, 13 september 2019, stelt zich de vraag of de degelijke en betrouwbare NFI forensische expertise wel 100% door de ICC-rechters wordt begrepen?

[35] Mr. Michel Smithuis, arts, n.p. is directeur en oprichter van het Nederlands Register Gerechtelijke Deskundigen, sinds 2010, waar forensische deskundigen geaccrediteerd en gecertificeerd kunnen worden, ten behoeve van een hoogwaardige dienstverlening in het Nederlandse strafproces. Inmiddels zijn bij het NRGD certificeringen mogelijk op 10 verschillende deskundigheidsgebieden.

<https://www.nrgd.nl/zoek-een-deskundige/grenzen-per-deskundigheidsgebied.asp>
[x](#)

[36] Forensic Science Regulator, o.l.v. Dr. Gilian Tully, Birmingham, UK
www.gov.uk/government/organisations/forensic-science-regulator

[37] Jakobs, Mr. Livia .E.M.P. en Sprangers, Dr. Wim .J.J.M., A European View on Forensic Expertise and Counter Expertise, Criminal Law Forum, An International Journal. *The official Journal of the International Society for the Reform of Criminal Law* [ISRCL, Vancouver, BC, Canada], p.390, Volume 11, No.3, 2000.

[38] Prof. Dr. Amade A. M'charek, *Tweede Driejaarlijkse Signalering Forensisch Onderzoek*, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, 24 juni 2019, p. 22 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-892793>

[39] Mevr. Mr. W. Sorgdrager, Voorzitter Eerste Visitatieronde, Visitatiecommissie NFI, 13 juni 2019, p.3

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2019/07/01/tk-bijlage-visitatiecommissie-nfi-rapport-2019/tk-bijlage-visitatiecommissie-nfi-rapport-2019.pdf>

[40] Mr. Diederik Aben, Advocaat-Generaal Hoge Raad, College Post Academisch Onderwijs, Over bewijsrecht, bewijzen en bewijswaardering, Universiteit Leiden, 11 december 2017.

[41] Wet Deskundige in Strafzaken, Memorie van Toelichting, 6-8-2007. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31116-3.html>

[42] Spinoza, Baruch / Benedict de, *Verhandeling over de verbetering van het verstand* (1662-1677), Historische Uitgeverij Groningen, 2010: "een waar idee is eenvoudig, of uit eenvoudige ideeën samengesteld", p. 73

Mr. Livia E.M.P. Jakobs

Freelance juriste / onderzoeker

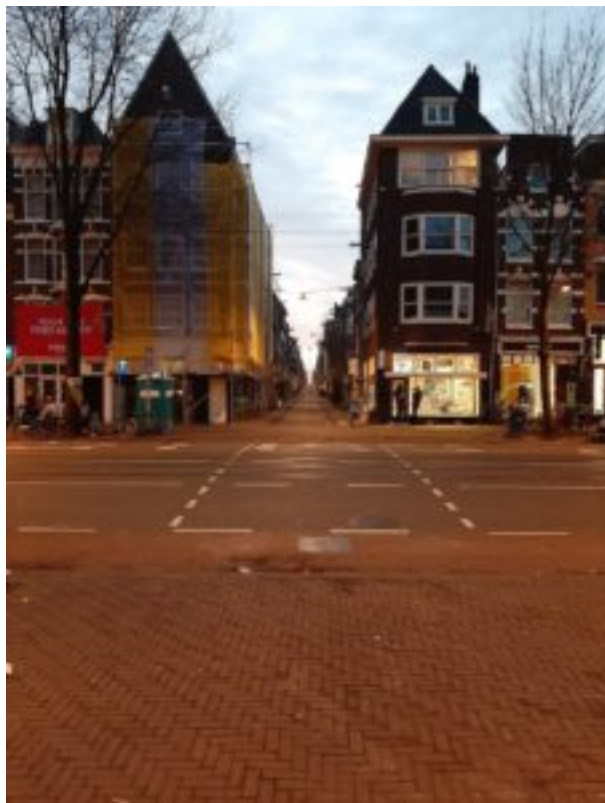
Universiteit Leiden, Rechtenstudie, Criminalistiek Cum Laude

Universiteit Leuven, Belgie, Post Academisch Onderwijs, Multidisciplinair Forensisch Onderzoek.

Forensisch en juridisch praktijkonderzoek ten behoeve van inzicht in de Criminalistiek.

Kroketten

uitgingen.'

Het is nog vroeg.

Verscholen in haar dikke jas zit ze in de portiek. Met al haar tassen als ruggesteun. Iedere ochtend bestaat ons gesprek uit 'Goedemorgen.'

Maar vandaag verrast ze me. Ze wijst op de gevel aan de overkant.

'Kijk', zegt ze.

Ik kijk naar het doek.

'Toch nog goed nieuws', meldt het spandoek.

Ze glimlacht.

'Er komt een Febo', zegt ze, 'daar hebben ze lekkere kroketten.'

Ze kijkt me even aan.

'Die nam ik vroeger altijd. Als we